

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Bokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kralja Milana slovo.

„Vam, Srbi, moji uspehi,
Meni moje napake!“

Kralj Milan.

Čudne reči se godé po svetu. Predno smo našo zadnjo številko izdali, šel je po svetu glas, da se je Milan, srbski kralj, odpovedal kroni ter so izklicali njegovega sina, Aleksandra za kralja male, ali ker je soseda Avstrije, za njo imenitne Srbije. V sredo, dne 6. marca je bila 7. obletnica, odkar je postala Srbija kraljestvo in prav ta den je odločil nje prvi kralj za to, da odloži kraljevo krono raz svojo glavo ter jo položi na glavo svojega sina.

Kaj je pač gnalo Milana do tega? Starost ne, saj se šteje le 34 let in stoji torej v najboljši dobi moža. Uzrok za to tiči pač drugje. Kje pa, to se težko dožene. Ako je resnica, kar se poroča o tem, boleha Milan in ne čuti več moči v sebi, da še stoji dalje na čelu domovine, katero pravi, da ljubi iz vsega srca. Ali mladi, še ne 14 let stari sin, sedaj Aleksander I., tudi nima moči, katerih je treba Srbiji, da se vzdrži in razvija, kakor pristoja mladi kraljevini.

Najbrž tiči torej uzrok za slovo kralja Milana drugje, v razmerah, v katerih se nahaja Srbija do svojih sosed, Avstrije, Bolgarije in — Rusije. Možjé, ki stojé sedaj na čelu Srbije, Ristić, Protić in Belimarkovič, zatrjujejo, da čejo vse razmere, ki so jih našli ob slovesu kralja Milana, vzdržati, ali to se jim verjame le težko, sicer pa izvemo prej ali slej, koliko da je na njih besedah resnice.

V sredo tedaj, dne 6. marca, povabil je kralj Milan vse poslance tujih držav k sebi ter se je v pričo njih in vnanjega ministra Mijatovića odpovedal srbski kroni in je tudi prvi, klečé prisegel zvestobo podložnika mlademu kralju, Aleksandru I. To je bila ginljiva podoba, solzé so stopile možem, ki so bili v pričo, v oči in nihče si v tem trenutji ni stavil vprašanja: ali pa je bilo tega treba? Po mestu, po Belem-

gradu je šla ta novica bliskoma, vendar pa ni nastal nikjer nered in tudi po deželi so vzprejeli ljudje novico hladne krvi ter so pozdravili mladega kralja z veseljem, ne da bi v tem veliko žalovali za starim.

To ne more biti brez uzroka, ne tiči pa menda drugje, kakor v tem, da Milan ni bil po volji ljudstvu in če je imel kaj ljubezni v srci ljudstva, zadnja leta je bil sam veliko storil v to, da jo je sam vdušil, najbolj pa menda s tem, da se je ločil od kraljice, Natalije. Že samo to je ljudstvu zamrzelo, še bolj pa to, da ni bilo pravega uzroka za razločenje zakona.

Milan je postal knez Srbije leta 1872. Bil je še jako mlad in pričakovali so veliko od njega. Nekaj je tudi storil. Srbija je pod njim dobila nekaj zemlje in postala je kraljestvo, toda nesrečna vojska z Bolgarijo je prepravila kralju tisto visoko spoštovanje, ki povzdigne kralja v očeh ljudi, posebno Srbov, v junaka. Ne, za junaka se Milan v oni vojski ni skazal.

Ustava, katero je v novem času dal Srbiji, priznava sicer veliko pravic ljudstvu, toda ljudstvo še je ne pozna prav, potlej pa velja pri ljudstvu ustava sama le malo, ako nima zaupanja do kralja, do mož, ki jih postavi kralj na čelo vlade. In ravno v tem kralj Milan ni imel sreče: njegovi ministri so bili vse prej, kakor ljubi ljudstvu.

So-li možje, ki jih je Milan poklical v vlado, ter jim je izročil najvišjo oblast v kraljestvu, dokler ne dobi kralj Aleksander I. let, v roke, pravi, to se težko reče, vendar pa je zdaj še vsa podoba za to, da so. Izlasti Ristiću se poje hvala, da je mož, ves vnet za blaginje ljudstva in on ima tudi brž vso oblast v rokah, njegova tovariša mu bota pa na strani le za to, ker veleva tako ustava.

Za ta čas se ne more reči več in vse, kar se piše ali govori o prihodnjih razmerah Srbije, izvira le bolj iz domišljije in ta je pri nekaterih ljudéh prav živa. Ravno toliko je pa torej vredno tudi to, kar se pravi, da stopi poslej

Srbija zoper Avstrijo in na stran Rusije. Nam se dozdeva, da Ristić ne zasluži svoje hvale, ako to stori, kajti Avstrija je najbližja soseda, car — ruski — pa je daleč. Vsakdo pa zna, da je bližnja pomoč bolja, kakor pa dalnja.

Poziv in odziv.

(Konec.)

„Ali“ — bode nekateri naših bralcev rekli — „od kod pa naj vzamemo slovenske uradnike, ker so pa taki, po izreku velevažne osebe le bele vrane?“ — Ali ka li! Po celi Štajarski najdeš te bele vrane razkropljene, kakor da bi jastreb, ali Bog zna, kako se imenuje ta sovražnik, med nje prišel. Po tem takem ni čudo, da jih tam, kamor dohajajo, pomanjkuje, in da je temu tako, hočem s sledečim dogodjajem č. bralce prepričati:

O poletnih časih se namreč pečam z nabiranjem špajke, cviča in vsakovrstnih zdravilnih koreninic, katere se, kakor je znano, le po visokih gorah nahajajo. Doslej sem te rastline nabiral v slavnih Solčavskih planinah, a lani hotel sem srečo poskusiti v vnebokipečem gornještajarskem bregovji in sem se tedaj tja napolil, da si ob enem tudi pogledam sloviti benediktinski samostan v Admontu in bližnje tam znamenito, tako zvano „Gesäuse“. Ko sem si to ogledal, vsel sem si na vlak, da me dovede v Schladming, a vlak ne gre v eni zvezi iz Admonta v Schladming, temveč se morajo potovalci v veliki postaji „Selzthal“ seliti, in tukaj našel sem — kaj neki? — No, „bela vrana“, to pa v osebi vodja tamkajšnjega poštnega urada.

Po kratkem zadržku lokomotiva zabrizga in jaz drdam proti jugozahodu in ko nekoliko štacij prehitimo, zavrešči konduktar: „Schladming, 3 Minuten“ in jaz skočim iz kupeja, da se od tukaj podam na sloviti „Dachstein“ in sicer „per pedes apostolorum“, to je: pešice in tu nekaj zagledam, dragi bralec, kaj misliš, kaj je bilo? No, „bela vrana“ v osebi tamkajšnjega c. kr. dav. kontrolorja. Ko sem si potem na visokem „Dachsteinu“ kmalu nabral dovolj špajke, cviča in drugih gorskih cvetlic, zavil sem culico, ter se radostno napotim proti mili mi slovenski domovini. Da si pa bolje ogledam ta nemški svet, in da bi boljše prilično opazoval še tudi to samo zveličavno kulturo, šel sem pešice ter sem proti večeru truden došel v mesto „Rottenmann“ in kaj sem zopet tukaj zasledil, to uganeš, dragi bralec, lahko, ako se mojih dozdajnih dogodkov spominjaš, bila je zopet „bela vrana“ v osebi tamošnjega c. kr. davkarja. To zasledil sem vse le slučajno, in ko bi se komu vredno dozdevalo, potegniti se bolj natančneje za te bele vrane, gotovo bi se jih našlo lepo število, in komur bi se posrečilo

te bele vrane dati svojemu narodu, za katerim gotovo hrepenijo, pribori si večje zasluge, kakor s slovenskimi napisi, ker s tem bi se narodu vstreglo in vrane bi mu gotove bile hvaležne.

Zatorej dragi „Šmarčan“, kedar se drugoč lotiš te pošasti, ki nam ne privošči v § 19 zagotovljenih pravic, primi jo za roge, a ne za rep! — Da jo prevladaš, *) v to pomози Bog!

Gospodarske stvari.

Obrezovanje trsa.

Obrezovanje trsa je jako imenitno delo v vinoreji; kajti po njem se ravna celi razvitek vinske trte, tako da obrezovanje sploh pospešuje rast in plodovitost trsa, lahko mu pa tudi škoduje. Zlasti takrat je pravilno obrezovanje velike važnosti, kedar trs pozebe, ali samo deloma, ali pa celo do korena, kedar mora vinorejec paziti, da si ne pogubi in ne pokonča cele trte.

Pozebljenje trsa prihaja nekaj od zemlje, v katero je trs vsajen, in pa čem nižje vinograd leži, čem bolj je vinograd obrnjen proti severu in čem ravnejša je vsa okolica, tem lažje pozebe trs. Ali tudi zemlja sama upliva zelo na pozebljenje trte, in nevarnost je tem večja, čem težja in mokrejša je zemlja. Zelo škodujejo tudi razni vetrovi, posebno severni in zapadni, ako trajajo dolgo časa. Znano je tudi, da nekatere trte prej pozebejo, kakor druge; tako n. pr. zelenika lažje prenaša zimo, kakor kraljevina v istih okoliščinah.

Da se izpozna, ali je pozebel trs ali ne, mora se na vse te okolnosti jemati ozir, in pri obrezovanju trte se ne sme tako lahkomisljeno ravnati, kakor se to dandanes navadno godi, temveč premisliti se mora vse, kar bi lahko bilo krivo, da je pozebla trta.

Trs lahko različno pozebe in sicer: 1. ali pozebejo mladike, 2. a i rozge, ki so že dozorele za prihodnje obrezovanje, 3. ali pozebe celi trs do korena, ali pa 4. pozebejo očesa (popki.)

Kolikor se da po letošnji zimi soditi, pozeblo bo letos največ mladik, zlasti po tistih krajih, kjer se je lani pokazala peronospora viticola (strupena rosa). Zaradi peronospore je namreč odpalo na večih krajih listje prej, kakor so dorasle mladike na trsu. Ker je pa znano, da je listje oni del rastline, ki prenareja sok v pripravno hrano, da se trs sploh lahko razvija, ki srka iz zraka potrebnega ogljenca, tako je razumljivo, da se brez listja ne more razvijati nobena rastlina; ostane tedaj v onem stanju svojega razvitka, v katerem je bila ta-

*) Da bi bilo to Šmarčanu najljubše, ni dvoma in on, kakor ga poznamo, misli s slov. ljudstvom vred: Korak za korakom! Ured.

krat, ko ji je odpadlo listje. In tako je tudi pri vinski trti; čem prej je odpadlo listje, tem manj so dorasle mladike; čem manj so pa dorastle mladike, tem težje prenašajo zimo in mraz. Zato opozarjamo naše vinorejce, da letos dobro pogledajo, ali so pozeble rozge ali pa očesa (popki).

Da je rozga pozebla, pozna se po barvi, ako se trta zareže z nožem. Če je znotranji les rujave barve, tedaj je rozga cela pozebla; ako je pa v sredini les zelen, ter se vidi, da je samo zunanji del pozebel, tedaj je mogoče, da še začnejo poganjati očesa, a vendar ni dobro, da se taka rozga obrezuje, ker lahko zaostaja v svojem razvitku in pozneje celó propada.

(Konec prih)

Sejmovi. Dne 14. marcija na Bregu v Ptujih in v Tržišah pri Slatini. Dne 15. marcija v Zdolah in dne 16. marcija v Poličanah (za svinje).

Dopisi.

Iz Rogatca. (O šoli.*) Naša župnija ima dve šoli; edno, trirazrednico v trgu, ki se je sozidala s pomočjo nemškega „šulvereina“, na kateri je v drugem šolskem letu že učni jezik nemški; druga, enorazrednica, se je preselila z dovoljenjem deželnega šolskega sveta iz pol ure oddaljenega Gaberja, dne 1. sušca tudi v trg. Uzroki selitve so bili ti-le: Lega šole v Gaberji je tako neugodna bila, da je morala dobra četrtinka otrok nemško šolo v trgu obiskovati, kar je stalo kmečko srenjo veliko denarjev; za tekoče šolsko leto plačuje šolskih stroškov v trg nekaj nad 100 gld. Šola v Gaberji je na samoti, in ker g. učitelj ni tam prebival, ter so bili otroci posebno od 12. do 1. ure sebi prepuščeni, bila bi se prav lahko kaka nesreča zgodila po otrocih med seboj, po pijancih, hudobnem človeku ali drugače. Hvala Bogu, da se nesreča ni zgodila med tem časom! Stroški za šolo pa so bili preveliki. Za najemščino se je plačevalo na leto 180 gld., gosp. učitelju za stanovanje na leto 137 gld. 50 kr. in g. katehetu za pot 40 gld., torej vkup 357 gld. 50 kr. reci: tri sto sedem in petdeset goldinarjev brez stroškov, ki vsako šolo še posebej zadenejo. Najbolj pa je verne može krajnega šolskega sveta to bolelo, da se je g. učitelj stalno branil, otroke vsaj enkrat v tednu po leti k šolarski meši pripeljati, med tem ko so tržke šolarje videli vsak terek in petek v cerkvi ter z radostjo poslušali, kako so se lepe pesmice mašne, na čast sv. Alojziju itd. iz njih sre povzdigovale k nebesom. Vrh tega so tudi ne-

marni stariši svoje otroke le slabo h krščanskemu nauku, ki se je vsako sredo razlagal, pošiljali, čeravno bi tem otrokom bil najbolj potreben; zgodilo se je celo, da eden fant, iz župnije sv. Roka, celo leto 1887 ni bil pri krščanskem nauku, čeravno je drugače šolo precej redno obiskoval. Vse to je napotilo krajni šolski svet, da je prosil, naj se preseli šola v Rogatec. Da bi se tem bolj varno postopalo, vprašal je pisec teh vrst lansko leto pri velikonočnem izpraševanju gospodarje posameznih okolice, kaka da je njihova želja zaradi preselitve v trg, da bi vedel potem v okrajnem šolskem svetu resnico poročati. Razun Jurija Bele in Šahenbeca so vsi pričujoči gospodarji rekli, da želijo šolo imeti v trgu, in tako je pisatelj tudi okrajnemu šolskem svetu sporočal. Ko je deželni šolski svet preselitev dovolil za 2 leti, upajmo za zmiraj, iskal je krajni šolski svet v trgu stanovanje, pa stavljale so se mu take pogodbe, da jih ni mogel sprejeti in je toraj kupil hišo v trgu blizo cerkve za 4140 fl.; da se je hiša priredila za šolo in stanovanje učiteljevo, potrosil je 520 gld., in če načelnik Mikuš svoje vožnje in lesa, ki ga je dal, vkup za 120 gld., srenji daruje, stane popravilo 400 fl. in tedaj cela šola 4540 gld. Obresti od te svote bodo po 5 od 100 znašali 227 gld. Ker so dosedanji stroški znašali 357 gld. 50 kr., za naprej pa bi bili stroški 227 gld., prihrani si srenja na leto 130 gld. 50 kr. Davki in popravila pa bodo se lahko poplačali z najemščino, katero še srenja za ostale prostore dobi. Sedaj so se dali v najem za 84 gld. na leto, tako da ostane 130 gld. gotovega dobička proti poprej; in če srenja ostane pri dosedanjih plačilih za šolo, bode se šola v 25 do 30 let popolnoma plačala, ne, da bi bilo treba večjih naklad za to. Ker še spada tudi lep vrt zraven, bode imel g. učitelj tudi priložnost nekaj za sadjerejo storiti, za katero se dosedaj na obeh šolah ni toliko storilo, da bi bilo imena vredno. Ker ima vsaka dobra reč svojih sovražnikov, ne sme tudi tukaj nasprotnikov manjkati. Da so tržani nasprotniki, a ne vsi tržani, samo nekateri, temu se ne bo čudil, kdor pozna naše razmere; da pa ne vidijo, da bi bil v tej hiši krčmar ali trgovec, ako bi se ne bila za šolo kupila, to je čudno; saj vendar vsi tožujejo, da ni kupcev ne pivca! Imamo pa tudi na kmetih tacih, katerim ni nikoli prav, kar delajo pametni možje. Le njih modrost se mora svetiti. Le kar oni rečejo, to je prav, in pride jim tudi laž prav, če ne gre drugače. To pa ni prav!

J. T.

Iz Marenberga. (Zadušnice. Posojilnica.) [Konec.] Na žalost pa so to neki, ki delajo očitno mnenje. Slepa množica pa drvi in vpije za takimi možiceljni, da si sama ne ve, kaj in kako, kajti sama je prelena, da bi

*) Zadnje število je bilo že vse v stavu, ko smo dobili ta dopis iz pošte in torej ni bilo več mogoče spraviti ga še v tisto. Ured.

stvar premišljevala a zraven tega še preneizobražena, da ne rečem, preneumna. Cela reč bila bi smešna, ko ne bi imela za Slovence včasih resnih nasledkov. Med temi razmerami se šopiri le vitez, hinavstvo, podtuha. Skratka vse njih vedenje podobno je vremenu v breznu. Zjutraj kaže ti najlepše lice, obeta ti lep dan, samo da te spravi od hiše. Kedar pa si na planem, kakor petelin na strehi, vse se obrne. Nebo se prevleče, — in brez „babje jeze“ izvestno ni. *) Vže menda bolje ne vedó! Enega takšnega je „pust“ odnesel. Kurent je pač zmirom dober. Le dobro spremljaj tega in kmalu še po drugega pridi! Srcen pot! Bilo bi škoda za njegovo zdravje, če ne bi od tod šel. Ko je prvič vrgel novo tablo z napisom slovenskim „Posojilnica“, tako lice je napravil, kakor če komu glista kaj napravi. Kar pljuvati je začel. Če mu vže zdaj tako hudo prihaja, ko vidi na ptuji hiši slovenski napis, o j kako bi mu še le bilo pri njegovem nemškem srci, ko bi vrgel naenkrat nad hramom njegovega področja „c. kr. sodišče!“ Tedaj bi ga pa najbrž kar krč prijel! Ali bi pa napel oči, kakor zadnjič neki tukajšnji purgar — mimogredé omenjeno: doma izpod nemške Kape, iz nemške Ribnice na Pohorji — da bi mu lahko, kakor raku, odbil oči s palico. Pa naj napenjajo oči, naj pljuvajo, posojilnica napreduje lepo. Rešila je kmeta, katerega je hotel naenkrat od hiše spraviti človek, ne poznajoč usmiljenja pri posojevanju. Prometa ima vže „posojilnica“ črez 12 tisoč in je še le s 1. svečanom t. l. začela poslovati, to pa še v kraji, kar se narodnostne, slovenske zavednosti tiče, najbolj zapuščenim. Da je hotela tudi nasprotna stranka nekaj enakega storiti, je vže znano č. bralcem. „Hotela“ sem rekel, kajti zato si je kaso kupila že pred skoro tremi meseci. Tudi pravila ima. Dalje pa niso prišli. In za to tudi jaz, danes dalje ne pojdem!

Iz Oseka pri sv. Trojici v Slov. gor. (Smrtna kosa) je pokosila dne 14. febr. 78 let staro mater Ano Čuček. Rodila se je l. 1811 v Oseku, omožila leta 1835 in vdova je postala leta 1860. Imela je petero otrok in trudila se je za nje, kakor poštena vdova s krščansko izrejo, ali tudi za posvetno premoženje je svojim pridnim otrokom skrbela. Dne 16. febr. t. l. je bil slovesni sprevod in ljudstva se ga je vdeležilo precejšnje število. Bog daj rajni materi večni mir in pokoj, večna luč jim sveti naj!

Iz Hajdinja. (Nasprotovanje.) Naša precej velika župnija se deli v tri občine: Slovenja ves, Hajdinj in Breg. Prva in največja občina je Slovenja ves, v njej prebivajo pravi iskreni Slovenci in vrli narodnjaki. Živeli! Oni so voljni vsako potrebno napravo takoj

*) „Babja jeza“ imenuje se v kraji pisčevim droben dež, ki spomladi gre, kedar tudi solnce sije.

storiti, in zasluženó plačilo hitro plačati. — V občini Hajdinj in Breg pa je neka čudna zmes, ker je nasproti vsakaterim potrebnim napravam. Ko se je pred večimi leti ograja ali plot okoli pokopališča podrla, nasadilo se je gabrinje, namenilo je biti živi plot; pa nekaj časa je rastle in zelenelo, ali ker je zemlja preveč kamenita, se je gabrinje večidel posušilo. — In postaviti bi se moral nov plot, toda kdo ga bo postavil? Našli so se taki nasprotniki, ki so rekli, da morajo č. g. župnik ograjo napraviti; oni pa so rekli, da ograje niso našli ter je tudi ne bojo postavili. Ko je potlej od vis. namestnije prišlo, da morajo občine ograjo napraviti, brž so nasprotniki ugovor ali rekurz napravili zoper č. g. župnika. — Ko se je prostovoljna zbirca g. organistu prepovedala, so ti nasprotniki tudi rekli, da ga morajo neki č. g. župnik plačati. Bile so potem že dve obč. seji zavoljo g. organista, pa nobenokrat niso ničesar napravili, ker nasprotniki nočejo ničesar privoliti za nedeljsko in prazniško orgljanje. Želeti bi torej bilo, naj bi storili, kar je prav, in dali, kar komu gre. Dosti se je že pri nas pripravilo, naj bi se še leto v kratkem, potem pa bo mir. In kdo je kriv, da se še ni naredilo? Tega so krivi vsi tisti, kateri preveč po nemškutariji dišijo in nočejo spoznati, da živijo na slovenskih tleh, in da vživajo kruh, ki jim ga slovenska zemlja rodi. Naj si zapomnijo besede, ki se glasijo: „da sam sebe v obraz bije, kdor duhovnikov ne spoštuje.“

Iz Ponikve. (Rana smrt.) Te dni smo pokopali Antonijo Zdovšek, roj. Kos, ona se je bila v Vojniku rodila in se je omožila na Ponikvi pri Poličanah. Bila je blaga, dobra in usmiljena žena, posebno do ubogih, rada jim je pomagala, ako je le mogla. Bila je rajna naslovečem glasu, prej samica in zdaj oženjena, slovela je v Vojniku in drugih sosednih farah, posebno ker je bila čedna in vrle postave, da ji ni bilo enake. Rajna je bila dobra sosedka, z nikomer se ni prepirala ter je vedno v miru živela, saj se je pa to tudi videlo na dan nje pogreba pri obilnem številu ljudi, ki so jo spremljali. Na stotine jih je bilo, tudi zamorem reči, cela Ponikovska fara je žalovala za njo, vreme je bilo slabo, vendar pa to nič ni ljudi zadrževalo. Naj v miru počiva in zemlja ji bodi lahka!

V. K.

Od sv. Lovrenca na Koroški železnici. (Naša veselica; grda laž.) Naše kmečko bralno društvo je imelo dne 27. prosinca svojo veselico. Ona se je prav sijajno izvršila. Vdeležilo se je je prav veliko odlične gospode iz trga in okolice. Samo piscu „Mrb. Ztg.“ je neki bilo premalo ljudi. On že vsakokrat z vsemi štirimi čaka na našo veselico, pa ne da bi se je udeležil (saj nam ga tudi ni potreba), tem-

več da more zopet laži trösiti in pisariti v svoji preljubi tetki. On namreč piše, da so bili trije duhovniki in pa sedem kmetov, drugi pa sami taki, ki zastonj jedó in pijejo, ali, kakor on pravi, „šmarocarji“. Ali to je grda laž, to ti je tedaj prava nemčurska kultura. Mi mu pa samo to povemo, naj raji sam na-se gleda; kdor druge kake slabosti dolži, ta je rad tudi sam tiste kriv. Ali pa si ti, „pisatelj“, že za nas kje plačeval? Ti si mogel menda zvu-naj, za kakim oknom sline cediti in pa gledati, kako smo se mi po svoje razveseljevali, zato nisi nič očal seboj prinesel, tedaj pa nisi dobro videl, da si vse tako narobe našrabantal v svojo „tetko.“ — Mi se bomo pa še zmiraj po svoje razveseljevali, naj naši nasprotniki lažejo, govoriyo in pišejo, kar hočejo. Vselej se bomo držali gesla, „ne vdajmo se!“ Vse za vero, dom in za cesarja! T. P.

Iz Stavešinec blizu Radgone. (Občinska volitev.) K nam je pridružena tudi manjša občina Očeslavška. Kakor skoro povesod, bile so tudi pri nas volitve v obč. zastop in sicer že dne 26. januarija, ali s tisto volitvo nismo mogli biti zadovoljni, zato smo vložili ugovor zoper njo in blagorodni g. okrajni glavar so nam volitvo spet raspisali in ta se bo vršila na željo večine volilcev dne 25. mar-cija. Volilci, sedaj pa pozor! Ni vse eno, kdo da ima v občini oblast v rokah. Volilci, v Vaših rokah je moč, da spravite v občinski zastop može, kateri bodo za Vaš blagor se trudili. Pridite tedaj vsi tisti den, in ne recite: brez mene bodo že opravili! Pokažite, da se zavedate svoje dolžnosti in pravice! Vsak naj stori svojo nalogo, volimo složno in zmaga je naša. Bog in narod! Franjo Kavčič, posestnik.

Iz Ljutomera. (Ne volja.) Vdeležitev pri volitvi g. dr. Kokoschinegg je bila tukaj taka, da volilci niso mogli dolgo časa sestaviti volilne komisije zbog malega števila vdeležencev. Iz-med 90ih volilcev jih je prišlo samo 25 volit. Med temi pa je bila cela jedna tretjina c. k. uradnikov pod vodstvom našega c. kr. okr. glavarja. On je torej s tem krdelom prihitel vladni opoziciji na pomoč. Res ne vemo, kako bi si to tolmačili! Mi tržani sami ob sebi bi se že nekako med seboj pogodili in povavnali; a drugi so kakor se vidi, kateri vzdržujejo tukaj med nami nespোরazumljenje in nemir, ka-terega si želi Nj. veličanstvo naš presv. cesar imeti odstranjenega. Kaj pač poreče k temu g. mi-nister notranjih zadev? Med c. k. urednike se je pridružil tudi naš novi advokat g. dr. Na-meznik, ki je prišel k nam iz Radgone, da bi se omastil od slovenskih žuljev. Tega gospoda nam bode treba obdržati si pred očmi.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz razprav, ki se vrše sedaj v drž. zboru, posname človek lahko, da stoji ministerstvo grofa Taaffe na trdnih tleh, ali le ta niso toliko v drž. zboru, kolikor drugje, na najvišjem mestu. Od leveice in desnice se zaganja večji ali manjši vihar va-nj, ministerstvo pa se zmeni le malo za to „viharja silo.“ Najbolje nam kaže to, kakor grof Taaffe odgovarja na razne govore gg. poslancev: hla-dno, skorej kakor oče svoji nestrpljivi deci. — Mesto Dunaj išče posojila, nič več, kakor 7 milj. mu bode treba! — V Gradcu se snuje „nemško ljudsko društvo“ in se raztegne s ča-som čez celo Štajarsko. No, tega društva je pač velika potreba, ali že mar nima skorej vsaka vas kje kacega „nemškega“ društva? — Po nemškem Štajarji klati se par babur ter prodaja podobe, ki žalijo vsacega, kdor ni ka-tolik samo — v krstnih bukvah. Upamo, da pridejo babnice poprej gosposki v roke, kakor se priklatijo doli do nas. — Zoper volilni red za Koroško, kakor ga predlaga dr. Frjančič v drž. zboru, ugovarja „bauernbund“, češ, da ugaja doslenji red dobro. Se ve, da ugaja, toda le — liberalcem, nemškutarjem; konservativcem, slov. kmetom pa jemlje vse upanje, da dobé kedaj svojih drž. poslancev. — Nek podučitelj v koroških Tinjah je očitno tajil Boga in so ga sedaj dali že vendar-le iz službe. — Umril je v Ljubljani sloveči nemškutar, K. Dež-man. Svoje mlajše dni je bil Slovenec, pozneje pa se ga je lotila nemškutarija in držala ga je do konca v svojih krempljih. — „Slov. društvo“ v Ljubljani je za K r a n j s k o to, kar je naše v Ma-riboru za Štajarsko. Škoda, da so se može že sprli, še predno se je društvo ustanovilo Tega pa je bil kriv, kakor se kaže, osnovalni odbor društva. No mogoče, da se popravi razpor k malu in brez škode za dobro stvar. — Mesto Gorica ima križ s svojim pokopališčem, ker je preveč vlage v njem, ali starešinstvo se ne more zjediniti v tem, kako je tu pomoči. Stare-šine kažejo se tudi v tem prašanji preveč v svoji laški krvi. — V Trstu so zaprli trgovca I. Borla, ker leti sum na-nj, da je ubil v Tu-rinu neko žensko ter ji je veliko denarja od-nesel. Mož pa ima še več drugih pregreh na svoji vesti. — Jugoslovanska akademija zna-nosti priredi dne 15. junija veliko sejo v Za-grebu, to pa, da slavi spomin 500-letnice bitke na Kosovem polji. Tistokrat je potokla turska vojska vojsko srbskega cara Lazarja. — Madjarski listi so raznesli glas, da se pri-pravlja nekaj naše vojske za to, naj prestopi brž ko brž čez mejo v Srbijo. To bi bilo Mad-jarom pač po volji, ali naše cesarstvo ima doma dovolje dela, ni mu treba, da si ga išče v tuji deželi. Na vsem glasu torej tudi ni nič resnice

Vunanje države. Brezverci čejo zopet sv. Očetu natv zti bolezen, vendar pa sv. Oče niso bolni, k večjemu so kje kak den manj čvrsti ali to pri njih letih ni nič čuda. — V Rimu še se novo ministerstvo ni prav vsedlo in že ni ljudem po volji. Poslanec Bonghi bi najrajši Crispija djal na tožnjo klop, menda za to, ker ni poklical njega v ministerstvo. — Kar je v Švici italijanske zemlje, tam so nastali pri volitvah večji nemiri. Bilo je treba celo vojakov, da so pomirili ljudi, prišli pa bi radi liberalci na vrh in ker jim ne gre prav po sreči, za to so hudo zdvijali. — Novo francosko ministerstvo je preklicalo ukaz prejšnje vlade, vsled katerega vojvoda Aumale ni smel živeti na francoskih tleh. Najbrž je ministerstvo to storilo, naj dobi general Boulanger v vojvodi — nasprotnika, potem bi general ne bil več tako nevaren. — London, glavno mesto Anglije, šteje 4.769.000 prebivalcev, to je skorej toliko, kolikor jih ima naših čvetero ali petero kronovin skupaj. — Nemški séri general, grof Moltke, je dopolnil 70. leto, odkar je stopil v vrsto vojakov. Naš svitli cesar so mu za to poslali brzovjavno pismo in pravi se, da je to pismo jako pomenljivo ter kaže, da je zveza Avstrije in Nemčije trdna, kakor le kje kedaj. — Več novih pušk izdeluje za nemško armado velika tovarna v Steyerji. Dobro, tako pride nekaj nemškega denarja v naše dežele. — Ruski car preseli se iz Peterburga v Gačino, ob enem pa gre cela družina s časom tje. — Nekaj časa niso iz Rusije več iztiravali tujcev, poslednje dni pa so se zopet domislili, da imajo tujcev, izlasti judov, preveč ter so jih jeli tirati, sedaj posebno iz poljskih mest ob meji. — V Rumuniji vré hudo in to najbolj za voljo tega, ker se čuti kralj Karol preveč Nemca. — Princ Koburški ima zopet hude dni pri svojih „ljubih“ Bolgarih. Celo minister Stambulov mu kaže roge ter noče storiti volje knezu, ako ni kaj tudi njemu po volji. — Novo ministerstvu v Srbiji ne bode bojda zoper to, da se vrne kraljica Natalija v Beligrad, toda zmérom naj ne ostane ondi. Pravi se, da pride kralj Milan prihodnje dni na Dunaj ter ostane ondi več časa. Zatem pojde v Beligrad, od todi v Carjigrad, v Palestino in Sirijo. — Turčija upa, da bode do konca tega meseca imela toliko denarja, kolikor ga ima šteti Rusiji za vojno odškodnino. Kako je srečna! — Novi predsednik republike „zdrženih držav“ v Ameriki začenja svoje delo s tem, da odpusti več, kakor 14.000 drž. uradnikov. Na njih mesto pridejo sami taki, ki so pri stranki, iz katere je predsednik. Novo to ni, ali hudo zadene vendar-le doslenje uradnike in njih rodbine! No, Amerikanec si zna pomagati. — Iz Amerike smo dobili dnes nekaj pisem in upamo, da bode v njih kaj za naše bralce.

Za poduk in kratek čas.

Nov sejem.

(Šaljiva pripovedka.)

Imeli so v nekem kraju nov sejem. Ljudi je iz vseh krajev privrelo. Tudi graščak tistega kraja gre iz radovednosti na sejem. Na potu sreča nekega znanega kramarja in ga vpraša: „Je-li danes dober sejem?“ Kramar odgovori: „Ne vem, ker ga nisem poskusil“. Gospod ga še dalje vpraša: „Ali je kaj dosti ljudi?“ Kramar spet odgovori: „Ne vem, nisem jih štel“. Gospoda ti odgovori razžalijo.

Drugi den dobi kramar od gospoda pismo, da mora v treh dneh priti v graščino, pa tako, da ne pride peš, se ne pripelja, tudi ne prijezdi. Tudi ne sme priti bos, ne obut.

Kramar misli in misli, kaj naj bi storil. Naposled si to-le izmislil: Vzame zajca, obesi si ga na hrbet za zadnje noge in vrže plašč čez nj, sede na kozla, pa le z eno, boso nogo, drugo pa v čevelj vtakne, ali ta ni podplata več imel. Tako odrine proti graščini. Z eno nogo se je namreč na kozla opiral, z drugo pa je šel po tleh; tedaj ni bil bos, ne obut. Ko pride kramar s kozlom, smeja se mu gospod že od daleč, malo, da ne na ves glas.

Kramar pa stopi v graščino ter gre molčeč s kozlom gori po stopnicah. Ko do vrat pride, potrka in gospod, ne da bi „noter“ rekel, še le zadere se: „Kdo je?“ Kramar odgovori: „Uni, ki ga ni notri“. Na to gospod vrata odpre in kramarja hudo pogleda ter hlapca pokliče, rekoč: „Pripelji dva huda psa, da raztrgata tega zarobljenca.“

Ko psa prideta, nahujska ju na-nj. Psa pa, ne da bi kramarja popadla, delata se mu še le dobra, ker sta zajca pri njem ovohala. Gospodu se je precej dozdevalo, da kramar nekaj za plaščem tišči ter mu ukaže v sobo stopiti. Ko v sobo stopi, sta psa še bolj prijazna. Zdaj kramar zajca izpusti, psa pa za njim skočita, da hočeta vse podreti.

Gospod je bil vesel, da jo je kramar tako zvil, ukaže torej hlapcu: „Pelji tega sleparja v klet in daj mu iz vsakega soda piti, samo iz tistega ne, iz katerega jaz pijem. Kedar ga napojiš, oklesti ga dobro z bičem, ki v kleti za durmi visi in potlej ga izpusti“.

Ko je kramar že iz vsakega soda pil, hoče še tudi vina iz prepovedanega. Hlapec pa tega ne dopusti. Zdaj se kramar na pipo zavalil, jo izdere ter po kleti zažene, hlapec pa vtakne naglo svoj palec v sodovo luknjo, da bi vino ne izteklo. Kramar pa naglo za bič zgrabi in začne hlapca po plečih udrihati.

Ko gospod pokanje sliši, reče: „Le ga, le ga! Naj bo vedel, kakšen da je bil nov sejem“. Kramar pa mu odgovori: „Saj ga, saj

ga, kar največ morem“. Ko gōspod reče: „Dosti je“, neha kramar hlapca pretepati in ko vidi za durmi pol teleta viseti, ga sname, vrže čez rame, s plaščem pokrije in korači iz graščine.

Gospod pa pri oknu gleda in mu reče: „No prijatelj, zdaj boš vedel, kakošen je bil nov sejem, saj si skupil, da boš pomnil.“ Kramar pa mu odgovori: „Bog Vam povrni, gospod, skupil sem, da komaj nesem. Z Bogom.“

A. H.

Smešnica 11. „Soseda“, vpraša kmetica svojo prijateljico, „soseda, kaj pa je tvoji hčerki, da tako hudo gleda? Prav zalo deklice bi bilo, da bi to ne bilo“. „Ej, soseda“, odvrne mati, „saj tudi jaz tako pravim, zato pa jo vsak dan tolčem, češ, da naj ne gleda tako“.

Razne stvari.

(Odlikovanje.) Sv. Oče Leon XIII. so podelili častni križec: Pro ecclesia et pontifice! v naši škofiji: msg. Fr. Kosarju, prelatu, mil. g. Lovru Hrgu, korarju stolne cerkve in gospem: kneginji Salm Reifferscheid, baroninji A. Hein, soprogi c. kr. okr. glavarja in gospej A. Eichler, prvomestnici družbe „vednega čiščenja najsv. rešnjega telesa“ v Mariboru.

(Imenovanje.) Gosp. dr. M. Gstettenhofer, komisar pri c. kr. okr. glavarstvu v Celji, postal je c. kr. okr. glavar v Logatci na Notranjskem.

(Čitalnica) v Mariboru ima v nedeljo, dne 17. marcija veseli večer v svojih prostorijah. Na dnevnem redu je govor in petje. Oboje obeta, da bode zanimivo, zato se udje in gostje vabijo od strani odbora na obilno vdeleževanje.

(Nova pošta) Sv. Križ pri Ljutomeru dobi c. kr. pošto: zvezo ima s pošto, ki se vozi vsak den po enkrat iz Ljutomera v Radgono.

(Učiteljestvo.) G. Alojzij Strmšek je dobil mesto učitelja pri sv. Petru v Medvedovem selu in g. France Kocbek v Rečici.

(„Za post!“) „D. W.“ naznanja to-le: Odbor kazine v Celji je priredil za postni čas ta-le vzpored: Dne 16. marcija družinski večer s plesom, dne 30. marcija „venček“ in dne 10. aprila družinski večer s plesom. Je-li, katoliški Slovenec, da so ti kazinarji „pravi in dobri katoličanje?“

(Drž. poslanec) za Maribor in tov. je dr. G. Kokoschinegg. Glasovalo je za-nj samo 746 volilcev, to pa še ni tretjina vseh volilcev. Vsako mesto in vsak trg je poslalo nekaj ali sila malo mož na volišče: Maribor 315, Ptuj 122, Slov. Bistrica 50, Slov. Gradec 44, sv. Lenart v Slov. gor. 43, Ormož 39, Marenberg 37, Vuzenica 27, Ljutomer 25, Muta 18.

(Odrajtilo.) Letos bode odrajtilo ali nabira vojaških novincev za Ormožki okraj v Ormoži, v mestni hiši. Doslej pa je bilo na Ptuj.

(Okr. zastop.) Poroča se nam, da se vrše volitve v okr. zastop v Celji za veliko posestvo, dne 26., za trgovinstvo dne 27., za mesta in trge dne 28. in za kmečke občine dne 29. marcija. Ako so naši volilci vsi in o pravem času na volišči, bode naša zmaga gotova.

(Trg Središče) dela častno izjemo v vrsti naših mest in trgov. Pri zadnji dopolnilni volitvi za drž. zbor ni dal nobeden volilec glasú liberalcu dr. Kokoschineggu, ampak vseh 34 je oddalo svoj glas za g. M. Robiča, trgovca v Središči. Živio slov. trg!

(Občni zbor.) „Posojilnica“ pri sv. Lenartu v slov. gor. ima v petek dne 29. marcija ob 10. uri predpoldnem svoj občni zbor in sicer v svojih prostorijah.

(Blag spomin.) V soboto, dne 2. marcija je umrl Štefan Vodošek, veleposestnik v Župečji vesi župnije sv. Lovrenca na Dravskem polji. Ranjci je bil več let župan, mož v polni besedi, vrl narodnjak in verni ud sv. kat. cerkve. Naj počiva v miru!

(Posojilnica v Marenbergu.) registrovana zadruga z neomejeno zavezo, začela je poslovati s 1. svečauom t. l. V pretečenem meseci imela je 7503 gld. 68 kr. dohodkov in pa 7314 gld. 2 kr. stroškov. Torej skupni promet bil je že v prvem meseci delovanja 14.817 gld. 70 kr.

(Napredovanje.) Hranilnica v Spodnjem Dravbergu je imela v drugem polletju 1888 že 8346 gld. 15 kr. dohodkov, na posojilo pa je dala v tistem času 7370 gld. Za mali čas in mali okraj, v katerem deluje mlada posojilnica, je to lepo spričevalo za moše, ki so pri njej.

(Malo število) se je volilcev Ljutomeru vdeležilo volitve drž. poslanca. Izmed 90 volilcev prišlo jih je na volišče samo 25.*) Se vé, da so vsi ti volili „Nemca“, dr. Kokoschinegga.

(Pijavica.) Pri sodnji v Vratislavi so obsodili juda M. Bernsteina na tri mesece ječe. Mož je zvalil necega kršč. dečka v svoje stanovanje ter mu je na večih krajih trupla nastavil rožec, da je dobil iz njega — kršč. krvi.

(Nesreča.) V četrtek, dne 7. marcija je peljal France Kolar težek voz skozi Prožin, ves blizu Celja, v tem pa je prišel z njim ob rob ceste. Voz se je prevrnil v graben in je pobil voznika pri priči.

(Železnica.) Južna železnica je imela od novega leta sem 6,135.250 gld. dohodkov in kakor se računi, vzboljšujejo se ji letos dohodki, stroški pa so tisti, kakor lani.

(Požar.) V petek, dne 8. marcija, je nastal v tovarni M. Schrottmüllerja na Muti ogenj in je vkončal v kratkem času celo poslopje. Druga poslopja pa so požarni brambovci iz Marenberga rešili ali če tega ne, vsaj večje škode vsled njih ni nastalo.

*) Zakaj pač ravno to število? France, stavec.

(Pozor!) Mesto Celje dela na to, da se Savinji poravna struga. To je dobro, ali kakor Graška „tetka“ in njena zaležnica „Mbg. Ztg.“ zatrjuje, hoče mesto stroške za to iz večine prepustiti sosednjim občinam, t. j. slov. kmetom. To je „plačilo sveta“ tistim kmetom, ki držijo z „Nemci“, s Celjani.

(Najnovejša šala Mariboržanov.) V znanej gostilni v Mariboru vrgli so znanega gospodiča iz sobe. Slednji toži — pri obravnavi pripozna pa sam blage volje, da je bilo vse to — le „fašingspass“, t. j. pustna burka. Res lep kratek čas!

(Duhovske spremembe.) Č. g. Ant. Ribar, profesor bogoslovja in viceregens dij. semenišča v Mariboru, je dobil župnijo sv. Vida pri Planini.

Listič uredništva. G. T. J. na D.: Pogreta jed ne diši, vzlasti pa ne taka, ki že v prvo človeku ne tekne. — G. S. K. v L.: Nam boče ljubo. — G. F. M. v P.: Kaj vam ne pride vse na misel? Tega pa še nam vendar ni treba! — G. H. Š. v K.: Tokrat se Vam ni nič posrečilo. Mi smo deli vse v koš. — G. L. S. v M.: „Ne sliši nič, ne vid. nič . . .“ ali je že mar „mrtva stvar“? — G. K. L. v L.: Dajte, da se poskusi!

Loterijne številke:

V Trstu 9. marcija 1899: 11, 86, 77, 64, 44
V Lincu „ „ 84, 80, 10, 62, 21

Na prodaj!

V trgu Žalec je na prodaj lepo hišno posestvo s prostorno enonadstropno hišo, z razprostranim, solidno zidanim gospodarskim poslopjem, z veliko hmeljsko sušilnico itd. K temu posestvu spada tudi 20 oralov zemlje, največ njiv in travnikov ter hmeljišče.

Natančna pojasnila daje g. dr. Ludvik Filipič, odvetnik v Celji. 1-3

Turenska ura.

Katera župnija želi izvrstno turensko uro po primernej ceni, naj si jo naroči pri slavnem veleurarju Andr. Bertholdu v Gnaasu na Štajarskem. Boljšega si ne moreš misliti.

Cerky. predstojništvo v Št. Petru pod sv. Gorami.

Slomšekovih

zbranih spisov IV. knjiga: različno blago (I. del šola in odgoja str. 180; II. del: nar. politika in pa narodno gospodarstvo str. 183—354; III. del: razna podučna tvarina str. 357—428) dobiva se izvod po 1 gl. pri izdajatelju: Mih. Lendovšek, župnik v Makolah (Maxau bei Pöitschach)

III. knjiga: životopisi str. 397. pa po 70 kr. Po ravnoisti ceni tudi po vseh sloj. bukvarnah! Prva in druga knjiga sta pošli. Val. Orožnovih pesnij je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr. Pete knjige: „Slomš. pastirski listi“ ni moči izdati, dokler niso za III. in IV. tiskovni stroški poravnani! 23

Prodajalnica

za trgovca se daje v najem v Šmariji pri Jelšah, lepem trgu ob veliki cesti med Celjem in Slatino s sedežem c. kr. okrajne sodnije, davkarije in več drugih uradov. — Pogoje naznani lastnik. Oglasi naj se pošljejo pod napisom: A. T. poste restante v Šmariji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein.) 2 3

6 lepih svečnikov za cerkev

iz kitajskega srebra, s pravim srebrom v ognji trikrat posrebrjenih, 1 meter dolgih se odda. Kje, pové upravnništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

„Oves Willkomm“.

Ta oves je med vsemi sortami v planinskih deželah najzgodnejši, plodnejši in težji; raste na visoko od 5—6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 40 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 25 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 20 kr.

Razpošilja, kakor dolgo seže, vreče po 5 kil za 1 gl. 80 kr. proti pošiljatvi zneska ali poštnem povzetju franko na vsako poštno postajo

Benedikt Hertl,

veliki posestnik na grajščini Gollč pri Konjleah. 4—8 (Južno Štajarsko.)

Pravo francozko žganje (cognac).

Kaj je pravo francozko žganje?

Iz francozkega in južnoštajerskega jakoga močnega brdkega vina izerpljen alkohol, pod imenom „cognac“ zdravniški pripoznano dletično, duh in telo oživajoče slastno in zdravilno srodstvo. Kaj se dobi navadno mesto takega zdravlila? Navadno žesto s soljo pomešano, ktere upliv na telo je, če ne škodljiv, jednak ničli. Če vsa vporabljena sredstva proti ischias, revmatizmu, živčnim boleznim, izpadu las, protinu, trganju v udih, ohromenju, ranam vsake vrste, boleznim v glavi in zobeh i t. d. nič ne pomagajo, naj še poskusi vsaki bolestinik iz južnoštajerskega znamenitega Konjlekega, lastno pripravljenega vina destilovano, na vse ove boleznii čudno delujoče, pravo francozko žganje vporabiti. Mala stekl. 60 kr., v. 1 gl. 20 z.

Stari cognac, posebnv okrevajočim in na želodcu bolanim preporočljiv, 1 steklenica gl. 1.50, naroče 4 v. steklenice pošiljajo se franko brez daljnih stroškov.

BENEDIKT HERTL

veliki posestnik na grajščini Gollč pri Konjleah, Južno-Štajarska.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.